

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
 Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
 імені Михайла Бойчука
 Факультет декоративно-прикладного мистецтва
 Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 02.03 АРХІВНО-МУЗЕЙНЕ ФОНДОЗНАВСТВО МИСТЕЦТВА

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	«Магістр» (освітній рівень другий)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/Семестр	1-й рік навчання (1 семестр)
Кількість кредитів ЕКТС	6 (180 год.)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції – 30 год.
	Практичні – 30 год.
	Семінари – -
	Самостійна робота – 120 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Викладач	Берковський Владислав Георгійович, к.і.н., доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука
Контактна інформація викладача	v.berkovski@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystancziyne-navchannya Moodle
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Архівно-музейне фондознавство мистецтва» присвячена вивченню теоретичних засад, історії формування та сучасних принципів організації архівних і музейних фондів як важливих джерел збереження та дослідження культурної спадщини. Студенти опанують понятійний апарат фондознавства, принципи класифікації, комплектування, обліку, систематизації та наукового опрацювання архівних документів і музейних предметів. Особлива увага приділяється історії формування архівних і музейних фондів України, трансформації фондової системи в різні історичні періоди, сучасному законодавчому регулюванню, цифровізації та проблемам збереження культурної спадщини в умовах війни. У межах курсу здобувачі вищої освіти навчатимуться працювати з довідковим апаратом архівних і музейних фондів, використовувати інвентарні книги, каталоги, описи та електронні бази даних, здійснювати пошук і критичний аналіз фондової інформації. Дисципліна формує навички атрибуції, дослідження провенієнції, реконструкції історико-культурного контексту творів мистецтва та інтерпретації архівних і музейних матеріалів у мистецтвознавчих дослідженнях. Набуті компетентності дозволять випускникам ефективно працювати з фондами музеїв, архівів, галерей та інших культурних інституцій, здійснювати науково-дослідну, фондову, експозиційну й культурно-освітню діяльність.
---------------------	---

	Дисципліна спрямована на підготовку фахівців з мистецтвознавства, які володіють знаннями та дослідницькими й практичними навичками, необхідними для розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, що характеризується комплексністю умов та передбачають знання основ архівно-музейної діяльності в Україні. Ключові слова: архівний фонд, музейний фонд, архів, музей.
Мета та завдання дисципліни	Метою навчальної дисципліни є підготовка конкурентоздатних фахівців, яка поєднують в собі знання теорії та історії мистецтва, практичні вміння в галузі образотворчого мистецтва, навички управлінської діяльності в межах фаху; здатних здійснювати культурно-просвітницьку роботу, організовувати та реалізовувати культурномистецькі проекти.
	Основні завдання навчальної дисципліни: — засвоєння основних понять та термінології проектного та грантового менеджменту; — отримання знань про специфічні моделі та механізми управління науковими та мистецькими проектами; — оволодіння здобувачем технологіями та інструментами проектного та грантового менеджменту; — формування уміння використовувати отримані теоретичні знання для практичного застосування; — оволодіння належним рівнем методичної готовності до професійної діяльності.
	Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: Знати: — теоретичні та методологічні засади фондознавства як міждисциплінарної галузі гуманітарного знання;; — принципи формування, структуру та функції архівних і музейних фондів; — принципи класифікації архівних документів за походженням, авторством, функціональним призначенням, змістом, матеріальною формою та носієм інформації; — основні етапи та особливості формування архівних і музейних фондів України; — особливості державної політики у сфері архівної та музейної справи, а також основи її нормативно-правового регулювання; — структуру та призначення довідкового апарату архівних і музейних фондів; — основні способи використання архівних документів і музейних предметів у мистецтвознавчих дослідженнях. Вміти: — застосовувати понятійно-категоріальний апарат архівно-музейного фондознавства під час аналізу фондових матеріалів;

	– визначати належність матеріалів до відповідного архівного чи музейного фонду та встановлювати їх місце в структурі фонду; – встановлювати та аналізувати провенієнцію творів мистецтва й інших фондових матеріалів; – застосовувати цифрові ресурси та електронні бази даних у процесі пошуку, опрацювання й систематизації фондової інформації.
Передумови вивчення дисципліни	ОК 2. Синтез мистецтв; ОК 5. Методика та методологія мистецтвознавчих досліджень; ОК 3. Професійне спілкування іноземною мовою;
Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проектами. ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Фахові компетенції спеціальності (ФК)	СК 5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва. СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості. СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

Структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма здобуття вищої освіти			
	усього	у тому числі:		
		лек.	пр	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 1.				
Змістовий модуль 1. АРХІВНО-МУЗЕЙНЕ ФОНДОЗНАВСТВО				
Тема 1. Архівно-музейне фондознавство як дисципліна. Понятійний апарат фондознавства.	12	2	2	8
Тема 2. Архівні та музейні фонди: загальна характеристика	12	2	2	8
Тема 3. Класифікація архівних документів	12	2	2	8
Тема 4. Історія формування архівних та музейних фондів України: дорадянський період	12	2	2	8
Тема 5. Історія формування архівних та музейних фондів України: радянський період	12	2	2	8
Тема 6. Історія формування архівних та музейних фондів України: сучасний стан	12	2	2	8
Тема 7. Музейний фонд: сутність, властивості, параметри	12	2	2	8
Тема 8. Архівний фонд: сутність, властивості, параметри	12	2	2	8
Тема 9. Організаційна структура документів архівного та музейного фонду	12	2	2	8
Тема 10. Формування архівних та музейних фондів фондів. Облік	12	2	2	8
Тема 11. Довідковий апарат архівних фондів	12	2	2	8
Тема 12. Довідковий апарат музейних фондів	12	2	2	8
Тема 13. Використання інформації документів	12	2	2	8
Тема 14. Використання інформації музейних фондів	12	2	2	8
Тема 15. Музейні та архівні фонди як джерело мистецтвознавчих досліджень	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 1	180	30	30	120
Всього годин за дисципліною	180	30	30	120

Рекомендовані джерела інформації

Законодавство

1. Конституція України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>)
2. Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI «Про культуру» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>)
3. Закон України від 24.12.1993 № 3814-XII «Про Національний архівний фонд та архівні установи» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>)
4. Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР «Про музеї та музейну справу» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-vr#Text>)

Основна

5. Архівні установи України: Довідник. Т.1. Державні архіви / Держкомархів України. УНДІАСД; Редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. 2-е вид., доп. К., 2005. С. 45- 67
6. Архівознавство: підручник для студентів іст. факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури, та І. Б. Матяш. К.: Видавн.. дім "КМ Академія", 2002. 356 с.
7. Боднарчук, Ю. Ю. Музеєзнавство: курс лекцій. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 228 с.
8. Бондаренко І. Навчання фахівців з реставрації та консервації бібліотечних і архівних документів: реалії та перспективи. Львів: Зірка, 2005. 167 с.
9. Гайдай О. М. Музеєзнавство: навч. посіб. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 212 с.
10. Горішевський П., Ковалів М., Мельник В., Оришко С. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: навч. посіб. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 400 с.
11. Климова К. Документи Національного архівного фонду в музеях України : принципи класифікації та обліку // Студії з архівної справи та документознавства. К., 1996. Т.1. С.13-20.
12. Московченко Н.П., Палеха Ю.І. Документне фондознавство: архівні фонди : навч. посібн. / Під заг. ред. проф. Палехи Ю.І. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 308 с.
13. Наленч Д. Міжнародні стандарти та рекомендації міжнародних інституцій щодо принципів доступу до архівних документів // Архіви України. 2000. №1-3. С. 70-73
14. Онищенко О. Документально-інформаційні ресурси архівів і бібліотек – спільна база для розвитку науки, освіти, культури // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : між від.зб.наук.пр. К., 2001. Вип.4. С.163-173
15. Платонов Б.О. Колекціонування культурних цінностей: курс лекцій. – К.: НАКККиМ, 2016. – 108 с.
16. Рутинський, М. Й. Музеєзнавство: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 428 с .
17. Теоретико-методичні основи організації Національного архівного фонду: методичний посібник. К.: УНДІАСД, 2017. 194 с.

18. Терський С., Савченко О. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні. Навчальний посібник. – Львів, 2020. – 237 с.

Додаткова.

19. Бачинська Н. А., Артеменкова О. М. Особливості практичного використання архівних документів у процесі проведення генеалогічних досліджень в Україні // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2020. № 4. С. 48–54
20. Дяченко В. Шляхи формування колекції ХХМ ім. О. О. Шовкуненка // Сучасний художній музей: проблеми і перспективи. М-ли наук.-практ. конф.: До 20-річчя Хмельницького обл. худож. музею / Уклад. Л. О. Тимофєєва. Хмельницький, 2006.
21. Калакура Я. С. Історичне архівознавство в Україні // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: між від. зб. наук.пр. К., 2001. Вип.3. С. 8-17
22. Кисельова А. А. Архівні ресурси України в глобальній інформаційній мережі : види, доступ, перспективи : автореф. дис. ... канд. іст. наук / Держ. ком. арх. України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства. К., 2005. 19 с.
23. Мельник А., Федорук О. Формування музеїв України наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття // Мистецтвознавство України: Зб. наук. пр. К., 2006. Вип. 6/7. С. 317–325
24. Менківська Н. С. Інформаційна діяльність державних архівів: сутність та визначення // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2009. № 3. С. 55
25. Менківська Н. С. Роль державних архівів у формуванні єдиного інформаційного простору України // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 20–22 трав. 2008 р. / ред. кол.: Слободяник М. С. та ін. Київ, 2008. С. 189-191
26. Петрова І., Кострюліна П. Цифрові ресурси українських архівів // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття. Матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. молодих учених, 18–19 квітня 2024 р. У 2 ч. Ч. 2 / За ред. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2024. С. 176-177.
27. Резнік І. Роль і функції архіву в добу інформаційного суспільства: нові тенденції і підходи (з досвіду ЦДАМЛМ України 2012–2022 рр.) // Архіви України. 2023. №. 3(336). С. 55-73
28. Роль музеїв у культурному просторі України й світу: стан, проблеми, перспективи розвитку музейної галузі. (Зб. матер. загальноукр. наук. конф. з проблем музеєзнавства). Вип.11. Д., 2009.
29. Саранча В. І. Фонди особового походження архівного відділу виконавчого комітету Кременчуцької міської ради як джерело з історії міста (1880-2005 роки) // Архіви України. 2016. №5–6 (303–304). С. 279–284.
30. Хащина Х. О. Інформаційні ресурси місцевих державних архівних установ України: типологія, організація, перспективи розвитку : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : [спец.] 27.00.02 "Документознавство. Архівознавство. Х., 2015. 24 с.

Методи контролю та розподіл балів

Форми контролю	Макс. кількість балів
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії)	15 x 4 бали = 60 балів
Підготовка презентацій.	2 x 10 балів = 20 балів
Контрольна робота	20 балів
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 15 балів)
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Adobe Reader/Foxit PDF Reader та інші.
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи здобувачів повинні бути завантажені у розділ дисципліни в системі Moodle. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування семестрової оцінки.

Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Архівно-музейне фондознавство мистецтва» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка здобувачів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика комунікації викладачем з	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на службову пошту викладача. Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни

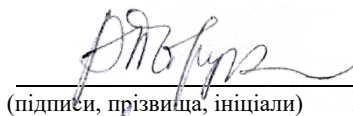
(<https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystancijne-navchannya/>)

Розробник силябусу
навчальної дисципліни



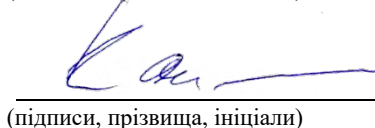
В.Г. Берковський

Гарант освітньої програми



Р.І. Петрук

Завідувач кафедри



О.С. Кашшай

Силябус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства та мистецької освіти
(назва кафедри)

від 27.08.2026 р., протокол №1